

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35290
Nom	Trastorns de la lectoescriptura
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1203 - Grau de Logopèdia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1203 - Grau de Logopèdia	17 - Trastorns de la lectoescriptura	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
VERGARA MARTINEZ, MARTA	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

El Logopeda, com a expert en comunicació, ha de conèixer els trastorns que es produeixen dins de la llengua escrita, tant durant el seu aprenentatge com quan es consolida. En el seu àmbit de treball, estareu relacionats amb altres professionals (psicòlegs, neuròlegs, etc.) que detectaran i evaluaran aquest tipus de trastorns i haurà de conèixer i gestionar la terminologia adequada per a poder interactuar dins de diferents contextos i tenir les habilitats adequades per intervenir en aquest camp. Aquests agraïments serviran de base per a l'assignatura del següent curs "Intervenció en Trastorns de lecto-escriptura".

Per tant l'objectiu general d'aquesta matèria és introduir l'estudiant en els trastorns de la lecto-escriptura, tenint en compte les diferents postures i procediments teòrics. En aquest sentit, es pretén dotar a l'alumne d'un marc teòric que actuació professional en aquest àmbit. En un llenguatge escrit analitzarem amb detall els diferents processos relacionats tant a la conferència com a les escriptures, tenint en compte la seva conceptualització i aprenentatge. Es treballarà sobre els components i dificultats que es produeixen en els processos de comprensió escrita i també en altres dificultats relacionades amb els trastorns en la lectoescriptura (aprenentatge de les matemàtiques).

Finalment, treballarem des d'una perspectiva global que tinguen en compte diferents aspectes socials, escolars, emocionals, etc. que puguen estar relacionat amb problemes de la lecto-escriptura.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Tot i que no s'han especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis, sí que és important que l'alumne conegui el desenvolupament de llenguatge normatiu i els seus trastorns, per poder abordar els trastorns que es produeixen en el llenguatge escrit. Concretament, trobarem relacions d'aquesta assignatura amb altres impartides a 1r curs: Fonaments lingüístics de la Logopèdia, Neurologia i Neuropsicologia general i de l'Llenguatge, Processos Psicològics Bàsics i Psicologia de

COMPETÈNCIES

1203 - Grau de Logopèdia

- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Dominar la terminologia que permetia interactuar eficaçment amb altres professionals.
- Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdics, tant individuals com col·lectius, i establir objectius i etapes, amb els mètodes, tècniques i recursos més eficaços i adequats, i atenent les diferents etapes evolutives de l'ésser humà, incloent-hi la perspectiva de gènere.
- Treballar en els entorns escolar, assistencial i sanitari formant part de l'equip professional. Assessorar en l'elaboració, execució de polítiques d'atenció i educació sobre temes relacionats amb logopèdia.
- Explicar i argumentar el tractament seleccionat.

- Conèixer i valorar de forma crítica les tècniques i els instruments d'avaluació i diagnòstic en logopèdia, així com els procediments de la intervenció logopèdica.
- Conèixer i valorar de forma crítica la terminologia i la metodologia pròpies de la investigació logopèdica.
- Comunicar de manera oral i escrita les seues observacions i conclusions al pacient, als seus familiars i a la resta de professionals que intervenen en la seua atenció adaptant-se a les característiques sociolingüístiques de l'entorn.
- Conèixer els trastorns de la lectoescriptura.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Avaluar i diagnosticar casos clínics amb alteracions en llengua escrita i dificultats d'aprenentatge.

Utilitzar la lectura com a procés cognitiu.

Diferenciar entre retard lector i dislèxia.

Avaluar i diagnosticar problemes en la comprensió lectora.

Avaluar i diagnosticar problemes en l'escriptura.

Avaluar i diagnosticar problemes en la numeració i càlcul.

Identificar les dificultats en la resolució de problemes.

Identificar els problemes associats als trastorns de la llengua escrita i les dificultats de l'aprenentatge.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció als trastorns específics de l'aprenentatge

- 1.1. Aspectes històrics
- 1.2. Definicions dels trastorns de l'aprenentatge
- 1.3. Classificació
- 1.4. Etiologia

2. La Lectura com a procés cognitiu

- 2.1. El sistema d'escriptura
- 2.2. Reconeixement visual de paraules (RVP)
- 2.3. La fluïdesa lectora
- 2.4. La comprensió de el text

3. Aprenentatge de la Lectura

- 3.1. El sistema d'escriptura
- 3.2. Reconeixement visual de paraules: desenvolupament d'habilitats en descodificació
- 3.3. La fluïdesa lectora: habilitats subjacents
- 3.4. La comprensió de el text: habilitats subjacents

4. Trastorns de la Lectura

- 4.1. Trastorn específic de l'aprenentatge lector: TEAPL o dislèxia
- 4.2. Trastorn específic de la fluïdesa lectora: TEAFL
- 4.3. Trastorn específic de la comprensió lectora: TEACL
- 4.4. Bases neurobiològiques
- 4.5. Classificació i tipus de dislèxia
- 4.6. Etiologia de la dislèxia
- 4.7. Comorbiditat en la dislèxia

5. L'Espectura com a procés cognitiu

- 5.1. Introducció
- 5.2. Espectura de paraules
- 5.3. Composició escrita

6. L'Espectura: aprenentatge i trastorns

- 6.1. Aprenentatge de l'espectura de paraules
- 6.2. Trastorns en l'espectura de paraules
- 6.3. Aprenentatge de la composició escrita
- 6.4. Dificultats en la composició escrita

7. Problemes associats als trastorns de lectoescriptura

- 7.1. Dificultats en l'aprenentatge de les matemàtiques
- 7.2. Problemes afectius i motivacionals associats als TEAP

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Estudi i treball autònom	67,50	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Classes Presencials (teòriques i pràctiques)

Treball de l'alumne (preparació de treballs, estudi de casos, lectura d'articles d'investigació, realització d'exposicions).

Tutories programades individuals i grupals.

Estudi, preparació i realització d'exàmens.

AVALUACIÓ**PRIMERA CONVOCATÒRIA**

En l'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzarà una combinació de diferents tipus d'informacions, vinculades a les diferents activitats que els estudiants desenvolupen. Els procediments d'avaluació contemplaran en la primera convocatòria:

- * 5%: Assistència i participació activa a les classes i/o en les activitats d'aula que es plantegen.
- * 25%: Assistència a les practiques obligatòria i per a aprovar caldrà assistir com a mínim al 80% de les classes. La no assistència ha de ser deguda a raons de força major ben documentades (condició de salut sobrevinguda, mort de familiar fins a tercer grau, citació judicial, examen oficial, acompanyament a un familiar de primer grau per motius mèdics). Treballs i activitats pràctiques realitzades per l'estudiant, que poden consistir en la resolució de casos pràctics, activitats individuals i grupals, exposicions dels alumnes.
- * 70%: Examen, que consistirà en la realització de proves escrites i / o orals, amb preguntes objectives i obertes.

SEGONA CONVOCATÒRIA

Els procediments d'avaluació contemplaran en la segona convocatòria:

- * 30%: Examen oral emprant enregistrament digital del mateix i / o examen escrit sobre les competències treballades tant en les activitats d'aula com en els treballs i activitats pràctiques.
- * 70%: Examen, que consistiran en la realització de proves escrites i / o orals, amb preguntes objectives i obertes.

Donades les característiques de la matèria i de la titulació, s'exigirà un alt domini del llenguatge escrit.

El professor podrà requerir entrevistes individuals o en petit grup per verificar el grau de participació i la consecució dels objectius que es persegueixin en qualsevol tasca desenvolupada. No acceptar aquesta verificació suposarà no superar la tasca / activitat en qüestió.

La "còpia" manifesta de qualsevol prova, tasca, activitat o informe, ja sigui individual o grupal, que serveixi a l'efecte d'avaluació en l'assignatura, impossibilitarà superar la matèria.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CUETOS, F. (2008). Psicología de la escritura. Barcelona. Madrid: Wolters Kluwer.
- CUETOS, F. (2008). Psicología de la lectura. Barcelona. Madrid: Wolters Kluwer.
- DEFIOR, S. (1996). Las dificultades de aprendizaje. Un enfoque cognitivo. Málaga: Ediciones Aljibe.
- SORIANO, M. (2006). Dificultades en el Aprendizaje. Granada: GEU.

Complementàries

- JIMENEZ, J.E; y ORTIZ, M.R. (2001). Conciencia fonológica y aprendizaje de la lectura: Teoría, evaluación e intervención. Madrid. Editorial Síntesis.
- MIRANDA, A., VIDAL-ABARCA, E. y SORIANO, M. (2000). Intervención psicoeducativa en estudiantes con dificultades de aprendizaje. Madrid. Pirámide.
- Dehaene, S. (2014). El Cerebro Lector (5ª Ed.). Buenos Aires: Siglo XXI Editores
- Dehaene, S. (2015). Aprender a leer: de las ciencias cognitivas al aula. Buenos Aires: Siglo XXI Editores
- Wolf, M. (2008). Cómo aprendemos a leer: historia y ciencia del cerebro y la lectura. Barcelona: Ediciones B

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

Es mantenen tots els continguts inicialment programats a la guia docent per a les sessions teòriques i pràctiques.

2. VOLUMEN DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

Apartat de TEORÍA: Tant en docència semipresencial o no-presencial, mitjançant realització de videoconferència en horari corresponent.

Apartat de PRÁCTIQUES: En docència semipresencial, mitjançant l'assistència a les aules indicades a la guia de l'assignatura. En docència no-presencial, mitjançant realització de videoconferència i/o supervisió online d'activitats programades en l'horari previst.

3. METODOLOGÍA DOCENT

Apartat de TEORÍA: Tant en docència semipresencial o no-presencial, substitució de la classe presencial per la videoconferència síncrona mitjançant creació de tasques "Videoconferència" a l'aula virtual i execució d'estes per Blackboard Collaborate el dia y a l'hora de la classe presencial. Utilització del foro de l'aula virtual per a atendre els dubtes a l'acabar la videoconferència.

Sistema de tutories. Es manté el programa de tutories electrònica (atenció en 48 hores laborables màxim per correu electrònic) i en l'horari de tutories presencials, disponibilitat immediata del professor.

Apartat de PRÁCTIQUES: es manté l'establert inicialment a la guia docente.

4. AVALUACIÓ

Aplicable a format de docència semi-presencial o no-presencial.

AVALUACIÓ CONTINUA BASADA en activitats amb un pes del 50% de la qualificació. La puntuació màxima serà de 5 punts. D'estos 5 punts, 3 corresponen a les sessions pràctiques, a raó de 0.6 punts màxim per pràctica (assistència i fitxa en dossier: 5×0.6 , máx: 3). Es mantenen els criteris d'assistència com a mínim requisit per a ser avaluat en aquest apartat. És necessari aprovar este apartat (mínim 1.5 punts) per a optar a aprovar l'assignatura. De no aprovar aquest apartat en convocatòria 1, aquest apartat serà recuperable en convocatòria 2 mitjançant examen escrit sobre les competències treballades tant en les activitats d'aula com en els treballs i activitats pràctiques. Els restants 2 punts s'obtenen mitjançant la realització d'exercicis basats en la informació teòrica impartida. Este apartat (sessions pràctiques i exercicis) no es recuperable en C2.

PROVA FINAL (convocatòria 1 o 2): basada en examen tipus test amb un pes de 50% de la qualificació amb 30 preguntes tipus test de 3 alternatives (5 punts máx.; el criteri de correcció es manté respecte a l'original). És necessari aprovar aquest apartat per a optar a aprovar l'assignatura.

Especificacions en cas de realització de l'examen no-presencial:

- Els estudiants tindran que estar connectats mitjançant videoconferència BBC amb la càmera activada i el micròfon silenciàt.
- Es realitzarà un "simulacre" d'examen per a comprovar el procediment, el dia indicat en el cronograma de l'assignatura.
- Si una persona no disposa dels mitjans per a establir aquesta connexió i accedir a l'aula virtual, haurà de contactar amb el professorat per correu electrònic (compte de correu electrònic @alumni.uv.es) en el moment de publicació d'aquest annexe a la guia docent.
- En cas de dificultats de connexió el dia de l'examen, l'alumne haurà de comunicar-ho a la professora des de el seu email @alumni.uv.es, descrivint les dificultats, per a concretar amb la professora la realització d'un examen oral (via Blackboard o via telefònica) que serà gravat, el mateix dia de l'examen.
- Es podrà requerir entrevistes mitjançant videoconferència per a verificar la participació en les tasques realitzades individuals o en grup. Declinar aquesta verificació per part de l'estudiant suposarà no superar l'activitat-individual o grupal- en qüestió.
- S'usaran els sistemes de detecció de plagis de la UV en les evidències d'avaluació. La copia manifesta de qualsevol tasca o activitat, ja siga individual o grupal, que servisca a efectes d'avaluació en l'assignatura, impossibilitarà superar l'assignatura.
- L'obtenció de Matrícula d'Honor dependrà de la qualificació global (en qualsevol cas, major de 9.5). En cas d'empat, quedarà supeditada a la realització d'un examen extraordinari. En cap cas restarà nota.

5. BIBLIOGRAFÍA

Es substitueixen els manuals recomanats pels apunts, documents de referencia i vídeos que es pugen al AV.

Es mantenen les lectures recomanades al ser articles disponibles en les bases de dades que té subscrita la UV (requereixen VPN).